

ІСТОРІЯ

УДК 929.52С.Хлопецький

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/97-3-1>

Ігор СМУТОК,

orcid.org/0000-0002-5430-163X

доктор історичних наук,

професор кафедри всесвітньої історії та спеціальних історичних дисциплін

Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

(Дрогобич, Львівська область, Україна) *smutokigor@gmail.com*

Леся СМУТОК,

orcid.org/0000-0001-8918-2258

кандидат історичних наук,

доцент кафедри всесвітньої історії та спеціальних історичних дисциплін

Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

(Дрогобич, Львівська область, Україна) *smutoklesia@gmail.com*

ПОХОДЖЕННЯ І РОДИННЕ КОЛО ІВАНА ХЛОПЕЦЬКОГО, ПЕРЕМИШЛЬСЬКОГО ПРАВОСЛАВНОГО ЄПИСКОПА-НОМІНАТА (1632–1633)

Метою дослідження є всебічне вивчення життєпису Івана Хлопецького, єпископа-номіната Перемишльської єпархії початку XVII ст., опираючись на архівні документи та введення до наукового обігу невідомих фактів з життя та діяльності вказаної постаті. Наукова новизна визначається тим фактом, що на основі нововиявлених архівних джерел здійснено реконструкцію життєпису Івана Хлопецького; з'ясовано о якого суспільного стану він належав та яким було його родинне походження і середовище. Суттєво розширено біографічні відомості про цю постать. Іван Хлопецький належав до шляхти Перемишльської землі Руського воєводства. Родовим гніздом Хлопецьких було Село Хлопчиці, розташоване в північно-східній частині Самбірського повіту на межі з Перемишльським повітом і Львівською землею. Хлопецькі також володіли сусіднім селом Долобів, котре ймовірно відокремилось з часом від Хлопчиців. Протопластом роду був Ходко Матутейович, „землянин Руської землі”, котрий за часів існування Галицько-Волинської князівства отримав від князя Лева грамоту на село Хлопчиці. Втім, безперервна історія роду простежується з 1420-х років від Станка Матутейовича. На середину XVI ст. Хлопецькі були представлені Максиміліаном, котрий мав двох синів і кількох дочок. Старший Іван, був саме тієї особою, котра увійшла в історію як перемишльський православний єпископ-номінат. По матері він доводився двоюрідним братом львівському єпископу Єремії Тисаровському. Іван добре знав за перемишльськими гродськими і земськими актами до кінця 1620-х років. подібно до решти навколишньої шляхти, він активно займається господарськими справами, випозичуючи гроші та беручи в кредит. Іван розпоряджався нерухомістю в Хлопчицях та Радилівцях і Угерцях, яку успадкував по бабі Фені Радилівській. У 1620-х роках Іван також баував землі в селі Кропивнику коло Дрогобича. У шлюбі з Марушною Боярською він мав двох синів та кількох дочок. Старший Адам, породичався з Желіборськими. Він мав сина й трьох дочок. Молодший Стефан, успадкував маєтності по батьку у Хлопчицях і Долобові та набув нерухомість у Ритарівцях. Він загинув у Зборівській битві. Його нащадки продовжили рід Хлопецьких, знаних до кінця XVIII ст.

Ключові слова: Іван, Хлопецький, руська шляхта, Перемишльська єпархія, Перемишльська земля, генеалогія шляхти, єпископат Перемишльської єпархії.

Ihor SMUTOK,

orcid.org/0000-0002-5430-163X

PhD hab. (History),

Professor at the Department of World History and Special Historical Disciplines

Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University

(Drohobych, Lviv region, Ukraine) smutokigor@gmail.com

Lesia SMUTOK,

orcid.org/0000-0001-8918-2258

PhD (History),

Associate Professor at the Department of World History and Special Historical Disciplines

Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University

(Drohobych, Lviv region, Ukraine) smutoklesia@gmail.com

ORIGIN AND FAMILY CIRCLE OF IVAN KHLOPETS KYI, BISHOP-NOMINATE OF THE ORTHODOX DIOCESE OF PRZEMYŚL (1632–1633)

The study aims to comprehensively examine the biography of Ivan Khlopetskyi, the bishop-nominate of the Przemyśl Orthodox Diocese in the early 17th century, by utilizing archival documents and introducing previously unknown facts about his life and activities into scholarly circulation. The scientific novelty lies in the reconstruction of Khlopetskyi's biography based on newly discovered archival sources, clarifying his social status, family origins, and kinship network. Biographical data regarding this figure has been significantly expanded. Ivan Khlopetskyi belonged to the nobility (szlachta) of the Przemyśl Land in the Ruthenian Voivodeship. The ancestral seat of the Khlopetskyi family was the village of Khlopytchi, located in the northeastern part of the Sambir Powiat, bordering the Przemyśl Powiat and the Lviv Land. The family also owned the neighboring village of Dolobiv, which likely branched off from Khlopytchi over time. The progenitor of the lineage was Khodko Matuteiovych, a "landowner of the Ruthenian land," who received a charter for the village of Khlopytchi from Prince Lev during the period of the Kingdom of Galicia-Volhynia. However, the continuous history of the family is traceable from the 1420s starting with Stanko Matuteiovych. By the mid-16th century, the family was represented by Maksymilian, who had two sons and several daughters. The elder son, Ivan, is the individual who entered history as the Przemyśl Orthodox bishop-nominate. Through his mother, he was a first cousin of the Bishop of Lviv, Yereimiya Tysarovskyi. Ivan is well-documented in the Przemyśl castle (grodzkie) and land (ziemskie) records until the late 1620s. Like the rest of the local nobility, he was actively involved in economic affairs, lending and borrowing money. He managed estates in Khlopytchi, Radylovychi, and Uhertsi, inherited from his grandmother Fenia Radylovska. In the 1620s, Ivan also acquired land in the village of Kropyvnyk near Drohobych. From his marriage to Marukhna Boiarska, he had two sons and several daughters. The eldest, Adam, became related to the Zeliborski family and had one son and three daughters. The younger, Stefan, inherited his father's estates in Khlopytchi and Dolobiv and acquired property in Rytarovychi; he was killed in the Battle of Zboriv. His descendants continued the Khlopetskyi lineage, which remained prominent until the end of the 18th century.

Key words: *Ivan Khlopetskyi, Ruthenian nobility, Przemyśl Diocese, Przemyśl Land, genealogy of the nobility, episcopate of the Przemyśl Diocese.*

Постановка проблеми. Біографічні чи то пак просопографічні студії на сьогодні один з пріоритетних напрямків в історичній науці в Україні. Створення українського біографічного словника подібного до польського видання (Polski Słownik Biograficzny) як ніколи є актуальним. Вочевидь, така робота не можлива без якісного напрацювання біограм історичних постатей різних історичних епох. Її виконання, у свою чергу, зумовлене, необхідністю опрацювання чималого масиву архівних документів. Варто наголосити, що такі напрацювання в однаковій мірі стосуються як осіб, життєписи, яких "канонізовані" й давно не переглядаються, так і осіб, які тривалий час залишаються без фахового всебічного вивчення. Постать Івана Хлопецького, одного очільників релігійного протистояння в Перемишльській єпархії у

XVII ст. та номінованого на єпископа вказаної єпархії, заслуговує на створення біограми в майбутньому видання українського біографічного словника.

Аналіз досліджень та публікацій. Постать Івана Хлопецького, перемишльського православного єпископа-номіната досліджувалася в контексті конфесійного протистояння між православними і уніатами на теренах Перемишльської єпархії упродовж XVII ст. А. Добрянський згадує про нього у своїй праці про перемишльських єпископів. Однак він допустився помилки та відніс його обрання єпископом на початок 1610-х років (Добрянський, 1893: 13, 33). М. Грушевський і В. Лодинський описуючи ці події також згадують про Хлопецького втім якоїсь додаткової біографічної інформації про нього не подають (Грушев-

ський, 1995: 446-447; Łozinski, 1904: 310–320). Лаконічні згадки про рід Хлопецьких уміщено в генеалогічному довіднику А. Бонецького (Boniecki, 1900: 389). М. Андрусак докладно вивчав обставини обрання Івана Хлопецького очільником перемишльської єпархії. Він виправив помилки та неузгодженості своїх попередників. Однак його публікація не містить докладного вивчення походження Івана Хлопецького та його родинного середовища (Андрусак, 1927).

Мета дослідження – всебічно вивчити життєпис Івана Хлопецького, єпископа-номіната Перемишльської єпархії початку XVII ст.

Виклад основного матеріалу дослідження. Хлопецькі належали до шляхти Перемишльської землі Руського воєводства. Їхнім родовим осідком було село Хлопчичі, розташоване в північно-східній частині Самбірського повіту. Хлопецькі також володіли сусіднім селом Долобів, котре, ймовірно, відокремилася з часом від Хлопчиців. Їхні володіння межували на півночі з Шептичачами – родовим осідком Шептицьких, а на півдні – з Корналовичами, Гординею, Білиною Великою і Лукою – родовими гніздами Корналовських, Гординських, Білинських і Луцьких.

Протопластом родини Хлопецьких був Ходко Матутейович, „землянин Руської землі”, який за часів існування Галицько-Волинської князівства отримав від князя Лева грамоту на село Хлопчиці. Текст цього документу не зберігся. Про його існування інформує привілей польського короля Казимира III Великого, виданий 20 березня 1360 р. на прохання Ходка, котрим підтверджувалася лєвова грамота. Оригінал привілею також невідомий, натомість маємо копію 1587 р. (Пашин, 1996: 73). У 1468 – 1549 роках власники Хлопчиців провадили судові процеси проти перемишльського старости Якуба Конєцпольського, який претендував на половину Хлопчиців. В цьому протистоянні Хлопецькі вказані грамоти не використали, натомість послуговувалися свідками, котрі й засвідчили, що вони дідчині власники усього села. Усі ці обставини викликають певні застереження щодо достовірності вказаних документів.

Станко Матутейович уперше згаданий у 1427 р. серед шляхти Перемишльської землі, брав участь у зібранні в Галичі, де руська шляхта присягала на вірність Владиславу Ягайлу та його синам (Halecki, 1919: 177). До 1443 р. він з'являється ще кілька разів у різних майнових і судових справах шляхти Перемишльського повіту (Akta Grodzkie i Ziemskie, 1888: 34, 55–56, 649, 1116, 7286, 7345). Його прізвисько однозначно засвідчує родинний зв'язок з Ходком Матутейовичем. Однак ким саме

він йому доводився – невідомо. У 1439 р. Станко брав участь у справі підтвердження шляхетського походження Івана Чижовського (Akta Grodzkie i Ziemskie, 1888: 1116) й засвідчив використання гербу “Судкович”. Як постає з лаконічного опису його зображення це була стріла, вістрям в гору, розміщена над місяцем, обернутим кінцями до гори. Подібний герб використовували ще кільканадцять шляхетських родів Перемишльської землі, руського та волошського походження. Згодом цей герб в XVI ст., після деяких видозмін та уніфікації остаточно еволюціонував в герб, під назвою “САС”.

Неступне покоління представлено двома синами Станка – Петром та Івашком. Саме їм довелося провадити боротьбу з Якубом Конєцпольським, відстоюючи свої майнові права на Хлопчиці. Петро, пережив брата й виступає на сторінках перемишльських земських і гродських актів до середини 1490-х років. Натомість Івашко помер невдовзі після 1479 р. (Akta Grodzkie i Ziemskie, 1888: 5505, 816, 5940, 5988, 6724, 6860, 6877; 1903; 15, 19, 20, 22, 193, 232, 672, 814, 825, 855, 927, 977, 1084, 1470, 1550, 1769). Оскільки Петро попри два шлюби нащадків не залишив, рід продовжили сини Івашка.

У 1480 – 1487 рр. Федір та Івашко Івашковичі мали чимало клопотів з Миколаєм Конюшецьким, власником сусіднього села Коноюшки. Федір після 1487 р. більше не згадується. Івашко Івашкович з середини 1490-х років виступає як одноосібний власник родового маєтку. У 1500-х роках він заставив Станіславу Михайловському половину своїх села за 40 гривен. У 1520-х роках Івашко мав якесь неполаджені справи з сусідом Михайлом Шептицьким. Востаннє він згадується у 1532 р. (ЦДІАУЛ. Ф. 14. Оп. 1. Спр. 7. С. 470; спр. 8. С. 467; спр. 13. С. 482, 663; спр. 14. С. 46, 696.)

Дружиною Івашка Хлопецького стала Фенна Радилівська з якою він мав четверо дітей. Марія та Анна по смерті батька отримали по 100 злотих посагу від братів Максиміліана і Єроніма Івашковичів (ЦДІАУЛ. Ф. 14. Оп. 1. Спр. 13. С. 663; спр. 14. С. 264, 456, 666, 672.). Останні успадкували бо батьку Хлопчиці а по матері отримали частину сіл Угерці і Радилівичі коло Самбора. Кожен з них започаткував окрему родову гілку. Максиміліан став родоначальником православної гілки, а Єронім – католицької гілки Хлопецьких.

Максиміліан уперше згадується в 1540 р., коли разом з братом вони виплатили 200 зл. двоюрідній сестрі Фенні Хлопецькій (ЦДІАУЛ. Ф. 14. Оп. 1. Спр. 14. С. 153). У наступні півстоліття його ім'я регулярно з'являється на сторінках перемишль-

ських актів. Наприклад, у 1551 р. він записав матері Фенні Радилівській 100 зл. на своїх маєтках у Хлопчицях (ЦДІАУЛ. Ф. 14. Оп. 1. Спр. 16. С. 207); у 1555 р. заставив дворище в Угерцях Давиду Радилівському за 25 зл. (ЦДІАУЛ. Ф. 14. Оп. 1. Спр. 16. С. 861); у 1561 р. тримав у заставі від брата половину млина у Радилівцях за 100 зл. (ЦДІАУЛ. Ф. 14. Оп. 1. Спр. 21. С. 421); у 1567 р. обмінявся деякою нерухомістю в Угерцях з братами Любенецькими (ЦДІАУЛ. Ф. 14. Оп. 1. Спр. 24. С. 255); у 1581 р. позичив 200 зл. Андрію Блажівському (ЦДІАУЛ. Ф. 14. Оп. 1. Спр. 38. С. 1233); у 1582 р. здав в оренду свої маєтності в Угерцях і Радилівцях Кондрату Ловчицькому (ЦДІАУЛ. Ф. 14. Оп. 1. Спр. 40. С. 1226); у 1586 р. завинив 200 зл. Теодору Шептицькому (ЦДІАУЛ. Ф. 14. Оп. 1. Спр. 46. С. 63). Востаннє Максиміліан з'являється в 1599 р. даючи дозвіл сину Миколаю Одружитися з Настасією Височанською Янкович (ЦДІАУЛ. Ф. 14. Оп. 1. Спр. 64. С. 589).

Дружиною Максиміліана стала Марухна, дочка Костя Тисаровського. Вона доводилася тіткою львівському владиці Єремії Тисаровському. На 1553 р. вони вже були вже одружені, оскільки Максиміліан в тому ж році зобов'язався ставити дружину до перемишльського гроду для зречення з прав на батьківські материнські маєтності на користь її братів Федька і Васька Тисаровських (ЦДІАУЛ. Ф. 14. Оп. 1. Спр. 17. С. 115). Вочевидь у цьому шлюбі народилося п'ятеро дітей. Старшою напевне була Фенна, котра на 1573 р. вже була одружена з Романом Літинським Івановичем (ЦДІАУЛ. Ф. 14. Оп. 1. Спр. 31. С. 220); наступною ймовірно народилася Анастасія, котра на 1577 р. згадується як дружина Мартина Ритаровського Івановича (ЦДІАУЛ. Ф. 13. Оп. 1. Спр. 34. С. 827). Наймолодшою з сестер напевне була Марухна, заміжня з Іваном Ясеницьким (1582) (ЦДІАУЛ. Ф. 14. Оп. 1. Спр. 39. С. 997–998). Усі зяті Максиміліана були представниками місцевих перемишльських шляхетських родів православного віровизнання. Усім трьом дочкам Максиміліан виділив по 800 зл. посагу зі своїх маєтностей (ЦДІАУЛ. Ф. 14. Оп. 1. Спр. 31. С. 220; спр. 34. С. 827; спр. 39. С. 997).

Окрім дочок Максиміліан Хлопецький та Марухна Тисаровська мали двох синів – Івана та Миколая. Іван, майбутній єпископ-номінат, вочевидь, був старшим від брата Миколая. Він уперше виступає на сторінках перемишльських земських актів у 1585 р.: Ян Шуліковський звинувачував його у несплаті 9 злотих (ЦДІАУЛ. Ф. 14. Оп. 1. Спр. 286, с. 428). Цікаво, що поручителем Івана у цій справі виступав Іван Попель Романович, під-

писок перемишльської земської канцелярії, майбутній претендент єпископство у перемишльській єпархії. Він успадкував по батьках свою половину нерухомості у Хлопчицях, Радилівцях, Урецьках. У 1609 р. він застави материнських спадок у Радилівцях Андрію Замойському за 5000 зл. (ЦДІАУЛ. Ф. 14. Оп. 1. Спр. 74. С. 117). Згодом у 1613 р. він остаточно позбувся цієї маєтності, продавши її Прокоп, сину Войцеха Лясковського (ЦДІАУЛ. Ф. 14. Оп. 1. Спр. 78. С. 345).

У 1621 р. він отримав від Янка Кропивницького 3 кметів і 2 чверті землі у Кропивнику під заставу за 250 зл. (ЦДІАУЛ. Ф. 14. Оп. 1. Спр. 92. С. 782) та одного кметя з чвертю ріллі від Яцька і Андрія Кропивницьких Сеньковичів також під заставу за 200 зл. (ЦДІАУЛ. Ф. 14. Оп. 1. Спр. 92. С. 1041).

Упродовж тривалого часу у 1600 – 10-х роках Іван регулярно вдається до позик завинивши місцевій шляхті чималі суми. Федьку Турянському Лилівичу – 200 зл. (1604); Федору Шептицькому – 400 зл. (1604); Матею Яворському Проскурничу – 300 зл. (1605); Сеньку Гординському Васьковичу – 100 зл. (1608); Ференсу Блажівському Андрійковичу – 400 зл. (1609); Мартину Ясеницькому – 850 зл. (1604 – 1609); Станіславу Пакошу – 1000 зл. (1610); Андрію Блажівському Мигу – 800 зл. (1612); Олександру Угерницькому – 1100 зл. (1613); Анні Брошньовській – 500 зл. (1613) (ЦДІАУЛ. Ф. 13. Оп. 1. Спр. 68. С. 1434; ф. 14. Оп. 1. Спр. 70. С. 616; спр. 73. С. 59; спр. 74. С. 524; Спр. 78. С. 1272). Чим саме зумовлене таке непевне фінансове становище Івана Хлопецького сказати важко. Невзможі вчасно виплатити вказані борги Іван перманентно з'ясовує свої стосунки з кредиторами в судовому порядку.

Поза тим Іван провадить звичні для осілого шляхтича суперечки з сусідами за спірні маєтності, межі, рухоме майно підданих тощо. Наприклад, у 1603 р. він з братом Іваном звинувачувалися Євстахієм Кунатом, власником частини сусідніх Конюшок в тому, що селяни-піддані братів Хлопецьких нарубали 550 штук вільхи в спірних лісах, на які претендував Кунат (ЦДІАУЛ. Ф. 14. Оп. 1. Спр. 305. С. 645); у 1607 р. Іван провадив судовий процес проти Яна Любенецького, власника частини Радилівців за користування місцевим млином (ЦДІАУЛ. Ф. 14. Оп. 1. Спр. 307, с. 1357); у 1613 р. він вимагав від Барбари Пудловської повернення 33 зл., відданих на зберігання (ЦДІАУЛ. Ф. 14. Оп. 1. Спр. 312. С. 1295; спр. 313. С. 224); у 1618 р. Іван звинувачувався Олександром Хлопецьким у тому, що змінюючи русло потоку, спричинив затоплення ріллі позивача (ЦДІАУЛ. Ф. 14. Оп. 1. Спр. 320. С. 338).

Подібні непорозуміння і суперечки були типовими для того часу в шляхетському соціумі. Втім, життя не обмежувалося цими дрібязковими клопатами. Іван брав активну участь у суспільному житті. Він згадується як учасник засідань Вишеньського сеймику. Зокрема, його підпис стоїть серед двох десятків шляхтичів, котрі 21 січня 1597 р. протестували проти зловживань з боку війська та незаконних поборів (Akta Grodzkie i Ziemskie, 1909: 104). В період протистояння православних і уніатів в перемишльській єпархії Іван був серед грона православної шляхти, котра очолила цю боротьбу. У 1603 р. він фігурує серед підписантів маніфестації проти утисків православ'я в перемишльській єпархії (Akta Grodzkie i Ziemskie, 1909: 136).

Іван Хлопецький мав сім'ю. Одружився він з Марухною, дочкою Петра Боярського, власника частини села Бояри коло Ролева на Дрогобиччині. У цьому шлюбі він мав двоє синів – Адама і Стефана. У 1529 р. Іван відступив обом своїм маєтностям у Хлопчицях, розділивши порівну (ЦДІАУЛ. Ф. 14. Оп. 1. Спр. 99. С. 361). Адам мабуть старший син, згадується вперше в 1618 р. Він двічі одружувався. Спершу – з Анастасією Літинською, вдруге – з Христіною Желіборською. Другим шлюбом він породичався з львівськими владиками Атанасієм і Арсенієм Желіборськими. Адам дожив до старості та помер на початку 1670-х років. Відомо напевне що у нього був син та три дочки. Йордан Адамович згадується лишень одного разу у 1659 р. він полагоджував конфлікт з Стефаном Винницьким у львівському гродському суді (ЦДІАУЛ. Ф. 9. Оп. 1. Спр. 144, с. 759). Поза тим про нього нічого невідомо. Адамові дочки Анна, Олександра і Олена вийшли заміж за шляхтичів з львівської землі. Батьківські маєтності вони продали.

Молодший Стефан, уперше згадується щойно наприкінці 1620-х ЦДІАУЛ. Ф. 14. Оп. 1. Спр. 99. С. 361). По батьку він успадкував родові маєтності у селах Хлопчиці та Долобів. Поза тим він розпоряджався нерухомістю у селі Ритаровичі. На початку повстання Хмельницького Стефан подався на військову службу він брав участь в Зборівській битві в складі хоругви перемишльського повіту, очолюваної Сигізмундом Пшедвоївським. У цій битві він загинув (ЦДІАУЛ. Ф. 9.

Оп. 1. Спр. 399. С. 801). У шлюбі з Февронією Ритаровською він мав трьох синів, з яких рід продовжили нащадки старшого сина Яна. Вони знані до кінця 18 ст. З поміж решти Хлопецьких Янові нащадки єдині зуміли зберегти відносно високий суспільний і матеріальний статус родини серед руської шляхти. у 18 ст. вони полишили родове гніздо та володіли земельними наділами у сусідніх гніздах руської шляхти, як то в Городищі, Ступниці, Маткові, Івашківцях, Кульчицях.

Висновки. Іван Хлопецький належав до шляхти Перемишльської землі Руського воєводства. Родовим гніздом Хлопецьких було Село Хлопчиці, розташоване в північно-східній частині Самбірського повіту на межі з Перемишльським повітом і Львівською землею. Хлопецькі також володіли сусіднім селом Долобів, котре ймовірно відокремлювалося з часом від Хлопчиців. Протопластом роду був Ходко Матутейович, „землянин Руської землі”, котрий за часів існування Галицько-Волинської князівства отримав від князя Лева грамоту на село Хлопчиці. Втім, безперервна історія роду простежується, з 1420-х років від Станка Матутейовича. На середину XVI ст. Хлопецькі були представлені Максиміліаном, котрий мав двох синів і кількох дочок. Старший Іван, був саме тією особою, котра увійшла в історію як перемишльський православний єпископ-номінат. По матері він доводився двоюрідним братом львівському єпископу Єремії Тисаровському. Іван добре знаний за перемишльськими гродськими і земськими актами до кінця 1620-х років. подібно до решти навколишньої шляхти, він активно займається господарськими справами, випозичуючи гроші та беручи в кредит. Іван розпоряджався нерухомістю в Хлопчицях та Радилівцях і Угерцях, яку успадкував по бабі Фені Радилівській. У 1620-х роках Іван також набув землі в селі Кропивнику коло Дрогобича. У шлюбі з Марухною Боярською він мав двох синів та кількох дочок. Старший Адам, породичався з Желіборськими. Він мав сина й трьох дочок. Молодший Стефан, успадкував маєтності по батьку у Хлопчицях і Долобові та набув нерухомість у Ритаровичах. Він загинув у Зборівській битві. Його нащадки продовжили рід Хлопецьких, знаних до кінця XVIII ст.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрусак Ф. Іван Хлопецький, перемиський православний єпископ-номінат в 1632 – 1633 рр. *Записки НТШ*. 1927. Т. CXLVII. С. 131–140.
2. Грушевський М. С. *Історія України-Руси: В 11 т., 12 кн.*. К.: Наукова думка, 1995. Т. 6. 680 с.
3. Добрянській А. *Історія єпископів трьох соединенних єпархій, Перемишльської, Самборської и Саноцької, оть найдавнішихъ временъ до 1797 г. По источникамъ сочиненная*. Львовь, 1893. 300 с.
4. Пашин С. С. *Червонорусские акты XIV-XV вв. и грамоты князя Льва Даниловича: Учебное пособие*. Тюмень: Изд-во ТюмГУ, 1996. 118 с.

5. ЦДІАУЛ – Центральний державний історичний архів України, м. Львів.
6. Akta Grodzkie i Ziemskie. *Akta Grodzkie i Ziemskie z czasów Rzeczypospolitej z Archiwum t.zw. Bernardyńskiego we Lwowie. T. XIII. Najdawniejsze zapiski sądów przemyskich i przeworskiego 1436 – 1468.* Lwów: Główny skład w księgarni Seyfartha i Czaykowskiego i Związkowej drukarni we Lwowie, 1888. 729 s.
7. Akta Grodzkie i Ziemskie. *Akta Grodzkie i Ziemskie z czasów Rzeczypospolitej z Archiwum t.zw. Bernardyńskiego we Lwowie. T. XVIII. Najdawniejsze zapiski sądu ziemskiego przemyskiego 1469 – 1506.* Lwów: Główny skład w księgarni Seyfartha i Czaykowskiego i Związkowej drukarni we Lwowie, 1903. 701 s.
8. Akta Grodzkie i Ziemskie. *Akta Grodzkie i Ziemskie z czasów Rzeczypospolitej z Archiwum t.zw. Bernardyńskiego we Lwowie T. XX. Lauda Sejmikowie, t. I. Lauda wiszeńskie 1572 – 1648 r.* Lwów: Główny skład w księgarni Seyfartha i Czaykowskiego i Związkowej drukarni we Lwowie, 1909. 639 s.
9. Boniecki A. *Herbarz polski. Cz.1. Wiadomości historyczno-genealogiczne o rodach szlacheckich. T. 2: Bonieccy h. Bończa–Chmielęscy.* Warszawa, 1900. 396 s.
10. Halecki O. Z Jana Zamoyskiego inwentarza Archiwum Koronnego. Materiały do dziejów Rusi i Litwy w XV wieku. *Archiwum Komisji Historycznej.* Kraków, 1919. T. XIII, cz. 1. S. 146-218.
11. Krochmal J. Kapłani unicy w eparchii przemysko-samborskiej za rządów biskupa Atanazego Krupeckiego (1609–1652). *Miscellanea Historico-Archivistica.* 2014. T. XXI. S. 137–170.
12. Łoziński Wł. *Prawem i lewem. Obyczaje na Czerwonej Rusi w pierwszej połowie XVII wieku. T.1. Czasy i Ludzie.* Lwów: Nakładem księgarni H. Altenberga, 1904. – 411 s.

REFERENCES

1. Andrusiak F. (1927) Ivan Khlopetskyi, peremyski pravoslavnyi epyskop-nominat v 1632 – 1633 rr. [Ivan Khlopetskyi, the Orthodox bishop-nominate of Przemyśl in 1632–1633] *Zapysky NTS.* T. CXLVII. S. 131–140. [in Ukrainian].
2. Hrushevskyi M. S. (1995) Istoriiia Ukrainy-Rusy: V 11 t., 12 kn. [History of Ukraine-Rus: In 11 vols., 12 books] K.: Naukova dumka, T. 6. 680 s. [in Ukrainian].
3. Dobrianskii A. (1893) Istoriiia episkopov trekh soedinennykh eparkhii, Peremyskoi, Samborskoj i Sanotskoj, ot naidavniishikh vremen do 1797 g. Po istochnikam sochinennaia. [History of the bishops of the three united dioceses of Przemyśl, Sambir and Sanok, from the earliest times to 1797. Compiled from sources] Lvov, 300 s. [in Russian/Old Church Slavonic style].
4. Pashin S. S. (1996) Chervonorusskie akty XIV-XV vv. i gramoty kniazia Lva Danilovicha: Uchebnoe posobie. [Red Ruthenian acts of the 14th-15th centuries and charters of Prince Lev Danylovych: A study guide] Tiumen: Izd-vo TiumGU, 118 s. [in Russian].
5. TsDIAUL – Tsentralnyi derzhavnyi istorichnyi arkhiv Ukrainy, m. Lviv. [Central State Historical Archives of Ukraine in Lviv].
6. Akta Grodzkie i Ziemskie (1888) Akta Grodzkie i Ziemskie z czasów Rzeczypospolitej z Archiwum t.zw. Bernardyńskiego we Lwowie. T. XIII. Najdawniejsze zapiski sądów przemyskich i przeworskiego 1436 – 1468. [Castle and Land Records from the times of the Commonwealth from the so-called Bernardine Archive in Lviv. Vol. XIII. The oldest records of the Przemyśl and Przeworsk courts 1436–1468] Lwów: Główny skład w księgarni Seyfartha i Czaykowskiego i Związkowej drukarni we Lwowie, 729 s. [in Polish and Latin].
7. Akta Grodzkie i Ziemskie (1903) Akta Grodzkie i Ziemskie z czasów Rzeczypospolitej z Archiwum t.zw. Bernardyńskiego we Lwowie. T. XVIII. Najdawniejsze zapiski sądu ziemskiego przemyskiego 1469 – 1506. [Castle and Land Records... Vol. XVIII. The oldest records of the Przemyśl land court 1469–1506] Lwów: Główny skład w księgarni Seyfartha i Czaykowskiego i Związkowej drukarni we Lwowie, 701 s. [in Polish and Latin].
8. Akta Grodzkie i Ziemskie (1909) Akta Grodzkie i Ziemskie z czasów Rzeczypospolitej z Archiwum t.zw. Bernardyńskiego we Lwowie T. XX. Lauda Sejmikowie, t. I. Lauda wiszeńskie 1572 – 1648 r. [Castle and Land Records... Vol. XX. Dietine Acts, vol. I. Acts of the Vyshnia dietines 1572–1648] Lwów: Główny skład w księgarni Seyfartha i Czaykowskiego i Związkowej drukarni we Lwowie, 639 s. [in Polish and Latin].
9. Boniecki A. (1900) Herbarz polski. Cz.1. Wiadomości historyczno-genealogiczne o rodach szlacheckich. T. 2: Bonieccy h. Bończa – Chmielęscy. [Polish Armorial. Part 1. Historical and genealogical information about noble families. Vol. 2] Warszawa, 396 s. [in Polish].
10. Halecki O. (1919) Z Jana Zamoyskiego inwentarza Archiwum Koronnego. Materiały do dziejów Rusi i Litwy w XV wieku. [From Jan Zamoyski's inventory of the Crown Archive. Materials for the history of Ruthenia and Lithuania in the 15th century] *Archiwum Komisji Historycznej.* Kraków, T. XIII, cz. 1. S. 146-218. [in Polish].
11. Krochmal J. (2014) Kapłani unicy w eparchii przemysko-samborskiej za rządów biskupa Atanazego Krupeckiego (1609–1652). [Uniate priests in the Przemyśl-Sambir diocese under the rule of Bishop Atanazy Krupecki (1609–1652)] *Miscellanea Historico-Archivistica.* T. XXI. S. 137–170. [in Polish].
12. Łoziński Wł. (1904) Prawem i lewem. Obyczaje na Czerwonej Rusi w pierwszej połowie XVII wieku. T.1. Czasy i Ludzie. [By hook or by crook. Customs in Red Ruthenia in the first half of the 17th century. Vol. 1. Times and People] Lwów: Nakładem księgarni H. Altenberga, 411 s. [in Polish].

Дата першого надходження статті до видання: 02.03.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 25.03.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 19.05.2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

